

1/2015

Pokyn generálnej riaditeľky Sekcie sociálnej a rodinnej politiky 1/2015 k preukazovaniu nákladov/výdavkov pre účely Opatrenia 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie v rámci Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci 2014 - 2020

Z dôvodu realizácie Opatrenia 2. Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie ako Riadiaci orgán pre Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci vydávam pokyn k preukazovaniu nákladov/výdavkov.

Cieľom tohto pokynu je definovať jednotkovú cenu a maximálnu výšku oprávnených výdavkov za účelom zjednodušenia vykazovania priamych oprávnených nákladov/výdavkov formou platby za teplé jedlá poskytované partnerskými organizáciami osobám bez prístrešia, uľahčenie a zefektívnenie ich overovania zo strany Riadiaceho orgánu - Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a prijímateľa - Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré administratívne spracováva doklady zaslané partnerskými organizáciami, a to za účelom overovania hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti využitia finančných prostriedkov a efektívnej a plynulej implementácie Operačného programu potravinovej a základnej materiálnej pomoci. Tento pokyn je záväzný pre prijímateľa a partnerské organizácie.

Dokumentáciu k uplatňovaniu úhrady výdavkov predkladá partnerská organizácia Ústrediu práce sociálnych vecí a rodiny ako prijímateľovi.

Tento pokyn nadobúda platnosť a účinnosť jeho podpísaním. Riadiaci orgán si vyhradzuje právo na vykonanie akejkoľvek zmeny v tomto pokyne. Takáto zmena nadobúda platnosť a účinnosť dňom podpísania.

	Meno a priezvisko	Dátum	Podpis
Vypracoval			
Odbor štátnej podpory a stratégie sociálnej a rodinnej politiky	Ing. Ildikó Polačeková		
Predkladá			
Generálna riaditeľka Sekcie sociálnej a rodinnej politiky	JUDr. Nadežda Šebová		
Schválil:			
Generálna riaditeľka Sekcie kontroly	Ing. Agáta Záhorská		
Generálna riaditeľka Sekcie ekonomiky	Ing. Mgr. Elena Michaldová		

Obsah

1. Cieľ pokynu	3
2. Definícia teplého jedla pre účely Opatrenia 2.....	3
3. Určenie maximálnej výšky oprávnenosti výdavkov a jednotkovej ceny	3
3.1. Princípy kalkulácie	3
3.2. Určenie maximálnej výšky oprávnenosti výdavkov.....	4
3.3. Určenie jednotkovej ceny	5
4. Úhrada oprávnených výdavkov	6
4.1. Úhrada skutočne vynaložených výdavkov na nákup teplého jedla s maximálnou výškou oprávnenosti výdavkov	7
4.2. Úhrada výdavkov na teplé jedlo na základe jednotkovej ceny.....	7
5. Dokumentácia k uplatneniu úhrady výdavkov	7
5.1. Dokumentácia výdavkov pri nákupe teplých jedál.....	7
5.2. Dokumentácia výdavkov na základe jednotkovej ceny.....	7

Zoznam skratiek

EK	Európska komisia
EÚ	Európska únia
GR	Generálna riaditeľka
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
Nariadenie	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 z 11. marca 2014 o Fonde európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
Opatrenie 2	Poskytovanie teplého jedla so sprievodnými opatreniami ako nástroj riešenia potravinovej deprivácie
OP FEAD	Operačný program potravinovej a základnej materiálnej pomoci
OVD	Odporúčané výživové dávky
PO	Partnerská organizácia
RO	Riadiaci orgán
SR	Slovenská republika
ÚPSVR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

1. Cieľ pokynu

Legislatívny rámec grantov a oprávnenosti výdavkov je zakotvený v článkoch 25 a 26 nariadenia. Možnosť definovania jednotkových nákladov/výdavkov pre implementáciu OP FEAD, konkrétne Opatrenia 2 vychádza z čl. 25 ods. 1 písm. b) nariadenia.

Cieľom definovania jednotkových nákladov/výdavkov a maximálnej výšky oprávnenosti výdavkov je zjednodušenie vykazovania priamych oprávnených nákladov/výdavkov formou platby za teplé jedlá poskytované partnerskými organizáciami osobám bez prístrešia, zjednodušenie systému preukázateľnosti oprávnených nákladov/výdavkov zo strany PO, uľahčenie a zefektívnenie ich overovania zo strany RO OP FEAD – MPSVR SR a prijímateľa - ÚPSVR, ktoré administratívne spracováva doklady zaslané PO, a to za účelom overovania hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti využitia finančných prostriedkov a efektívnej a plynulej implementácie OP FEAD.

Uplatnenie jednotkových nákladov/výdavkov a maximálnej výšky oprávnenosti výdavkov nemá vplyv na povinnosť správnej aplikácie pravidiel EÚ a právnych predpisov na národnej úrovni v oblasti verejného obstarávania a ostaných všeobecne záväzných predpisov SR a EÚ (napr. v oblasti účtovníctva a pod.).

2. Definícia teplého jedla pre účely Opatrenia 2

Základná definícia vychádza z aktuálne platnej legislatívy. Vychádza z Potravinového kódexu SR, OVD vyhlásených Hlavným hygienikom Slovenskej republiky cez Vestník Ministerstva zdravotníctva SR, ročník 45, čiastka 7-8 z 28. 4. 1997 podľa § 19 ods. 2 písm. v) zákona NR SR č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí, ktorým vyhlásil OVD pre obyvateľstvo SR, ako aj ostatných príslušných predpisov.

Pre účely Opatrenia 2 je **teplé jedlo** definované ako zahustená polievka (tzv. desiatová polievka, 500 ml), chlieb/pečivo (150 g), teplý nápoj (0,4 l).

3. Určenie maximálnej výšky oprávnenosti výdavkov a jednotkovej ceny

3.1. Princípy kalkulácie

Pri určení maximálnej výšky oprávnenosti výdavkov a jednotkovej ceny sme vychádzali z nasledovných skutočností:

- PO, ktoré budú v zmysle Opatrenia 2 OP FEAD poskytovať teplé jedlo ľuďom bez prístrešia, budú organizácie, ktoré sú poskytovateľom sociálnej služby krízovej intervencie (útulky, nocľahárne, domovy na pol ceste a pod.). V zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. z. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov PO,

ktorá bude realizovať Opatrenie 2, musí mať povolenie na prípravu a výdaj stravy, resp. povolenie na výdaj stravy;

- PO teplé jedlá zabezpečujú buď nákupom hotových teplých jedál (externou spoločnosťou) alebo ich výrobou vo vlastnej kuchyni (napr. kuchyňa útulku alebo domova sociálnych služieb);
- nie všetky jedlá majú každý deň rovnakú cenu vstupných nákladov na ich výrobu/nákup;
- výber poskytovanej desiatovej polievky je v kompetencii PO s ohľadom na rešpektovanie OVD;
- snaha nezaťažovať PO komplikovaným preukazovaním nákladov na realizáciu Opatrenia 2.

3.2. Určenie maximálnej výšky oprávnenosti výdavkov

Maximálna výška oprávnenosti výdavkov bola stanovená na základe prieskumu skutočne vynaložených nákladov vykonaného u organizácií pracujúcich s konečnými príjemcami.

V roku 2014 odbor prípravy projektov a výziev MPSVR SR zrealizoval v rámci prípravy OP FEAD prieskum skutočne vynaložených nákladov u organizácií pracujúcich s konečnými príjemcami, ktoré spolu v roku 2013 distribuovali takmer 240 000 jedál konečným príjemcom a v roku 2014 odhadom viac ako 227 000 jedál. Za rok 2014 nebolo možné stanoviť presné množstvo distribuovaných jedál, keďže daný prieskum sa uskutočnil v októbri 2014. Tento prieskum bol vykonaný na základe komunikácie MPSVR SR s EK k možnosti uplatňovania jednotkových cien. Na základe vývoja národného hospodárstva v roku 2015 k výrazným zmenám makroekonomických ukazovateľov nedošlo, na základe čoho RO nerealizoval nový prieskum. Prieskum zahŕňal kalkuláciu ceny 1 porcie teplého jedla na základe dostupných údajov za rok 2014. Do prieskumu boli zapojené rôzne organizácie, ktoré majú skúsenosti s prípravou a distribúciou teplého jedla pre osoby bez prístrešia (napr. Slovenský červený kríž, Slovenská katolícka charita, De Paul Slovensko alebo Charita sv. Alžbety n. o. a i.). Zapojené organizácie bližšie špecifikovali druh teplého jedla, ktorý poskytujú svojim klientom. Niektoré organizácie uviedli len poskytovanie zahustených desiatových polievok alebo len vybraných druhov polievok, iné do kalkulácie prirátali aj náklady na pečivo alebo teplý nápoj, nakoľko ho osobám bez prístrešia aj poskytovali. Organizácie pripravujúce aj hlavné jedlo zvyčajne neposkytovali desiatové polievky, ktoré sú hutnejšie a náročnejšie na prípravu.

Do kalkulácie mali organizácie začleniť všetky skutočne vynaložené náklady, ktoré vstupujú do ceny jednej porcie teplého jedla pre osoby bez prístrešia, teda nie len náklady na suroviny, ale aj osobné náklady, prevádzkovú réžiu, správnu réžiu, či náklady na distribúciu, prípadne iné náklady, ktoré MPSVR SR bližšie nešpecifikovalo. V prípade, ak nebolo možné vyčíslieť detailne jednotlivé zložky nákladov, organizácie mali uviesť celkovú cenu jednej porcie. Na základe vykonaného prieskumu bolo zistené, že niektoré organizácie pri príprave jedla vo vlastnej réžii využívajú rôzne dary a práce dobrovoľníkov, ktoré nezapočítali do ceny porcie teplého jedla a ktoré majú vplyv na celkovú výšku skutočne vynaložených výdavkov pri príprave teplého jedla. Niektoré organizácie zabezpečovali jedlo iba dodávateľským

spôsobom. Pri niektorých cenách boli zohľadnené aj náklady na distribúciu, nakoľko miesto prípravy a poskytovania teplého jedla nebolo totožné. Preto sa aj ceny polievok v jednotlivých organizáciách líšili.

Na základe zistených údajov sa RO rozhodol do vyčíslenia maximálnej možnej ceny zahrnúť všetky vyčíslené kalkulácie nákladov jednej porcie teplého jedla.

Výsledky z prieskumu sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Výsledky z prieskumu kalkulácie ceny jednej porcie za teplé jedlo (polievku) v roku 2014

Celková cena polievky	
DE PAUL Slovensko, Bratislava	0,94 €
Jazmín n. o., Handlová	1,35 €
Spolupráca: Farská charita, Miestne združenie YMCA, SČK, Mesto Liptovský Mikuláš	0,85 €
Charita sv. Alžbety n. o., Zvolen	1,66 €
Miesto v dome o. z., Levice	0,50 €
Slovenský červený kríž (SČK)	
Senica	1,88 €
Liptovský Mikuláš	1,00 €
Prešov	2,13 €
Žiar nad Hronom	1,00 €
Slovenská katolícka charita (SKCH)	
Košice 2	0,85 €
Prešov	0,79 €
Trnava	0,93 €
Spišská Nová Ves	0,49 €
Žilina	0,42 €
Košice	1,18 €
Medián	0,94 €
Priemer	1,06 €

3.3. Určenie jednotkovej ceny

Jednotková cena bola stanovená na základe kalkulácie priemerných cien surovín vstupujúcich do výroby teplého jedla.

Východiská pre stanovenie jednotkovej ceny pre teplé jedlá:

1. Boli použité predpísané receptúry vybraných desiatových polievok podľa aktuálnej publikácie „Nové receptúry a technológia prípravy pokrmov v závodnom stravovaní“,

ktorá je určená pre prevádzkarne v závodnom stravovaní a bola spracovaná podľa požiadaviek Potravinového kódexu SR, ako aj príslušných právnych predpisov v oblasti potravín, výživy, ako aj hygienických predpisov.

2. Boli použité priemerné ceny jednotlivých surovín, ktoré sleduje a zverejňuje Štatistický úrad Slovenskej republiky za obdobie január až júl 2015. V prípade surovín, ktoré Štatistický úrad SR nesleduje, RO vykonal cenový prieskum z webových sídiel predajcov a dodávateľov potravín.
3. Do ceny surovín teplých jedál vstupuje okrem samotnej receptúry aj pečivo a nápoj.
4. Do ceny teplých jedál však nevstupujú náklady na vodu použitú pri výrobe teplého jedla, a náklady na výrobu teplého jedla (cena práce, energie, prevádzkové réžie, skladovanie surovín a pod.), náklady na distribúciu a náklady spojené so samotným poskytovaním teplého jedla, napr. jednorazový príbor, obaly, servítky, dezinfekčné prostriedky a i. Tieto náklady spolu s administratívnymi nákladmi, nákladmi na dopravu a skladovanie vzniknuté PO budú pokryté v súlade s čl. 26 ods. 2 písm. c) nariadenia v paušálnej sadzbe 5 % z hodnoty teplého jedla.

Jednotková cena bola stanovená ako súčet priemernej ceny vybraných desiatových polievok (500 ml), ceny pečiva (3 rožky 50 g) a ceny za 0,4 l teplého nápoja (čaj).

Tabuľka č. 2 Stanovenie jednotkovej ceny teplého jedla z priemerných cien surovín

Polievka		Priemerná cena v EUR
1	Polievka držková	0,34
2	Polievka gulášová	0,28
3	Polievka kapustová s klobásou	0,20
4	Polievka fazuľová s údeným kolienkom	0,23
5	Polievka frankfurtská s párkom a zemiakmi	0,26
6	Polievka hrachová s párkom	0,26
7	Polievka hrachová s údeným kolienkom	0,24
Priemerná cena vybraných desiatových polievok v EUR		0,26
Pečivo (rožok) 3 ks/150 g		0,18
Teplý nápoj (čaj)		0,12
Spolu jednotková cena v EUR		0,56

4. Úhrada oprávnených výdavkov

V súlade s článkami 25 a 26 nariadenia a v súlade s výkladom predmetných článkov EK je možné uplatniť jednotkovú cenu len pre teplé jedlá, ktoré PO pripravujú samé. Pri kalkulácii jednotkovej ceny je možné do jednotkovej ceny zahrnúť len náklady na suroviny vstupujúce do ceny teplého jedla, nie je možné do jednotkovej ceny zahrnúť náklady na výrobu teplého

jedla, keďže náklady na výrobu sa uhrádzajú v rámci paušálnej sadzby 5 % podľa čl. 26 ods. 2 písm. c) nariadenia.

4.1. Úhrada skutočne vynaložených výdavkov na nákup teplého jedla s maximálnou výškou oprávnenosti výdavkov

PO, ktoré teplé jedlo nakupujú od externej spoločnosti, a PO, ktoré pripravujú teplé jedlo vo vlastnej réžii a rozhodnú sa neuplatniť jednotkovú cenu, bude RO uhrádzať skutočne vynaložené výdavky na nákup teplého jedla s maximálnou výškou oprávnenosti výdavkov vo výške priemernej ceny polievky na základe vykonaného prieskumu skutočných nákladov u organizácií pracujúcich s konečnými príjemcami vo výške **1,06 €** (podľa bodu 3.2.). Dôvodom stanovenia maximálnej výšky oprávnených výdavkov je, aby nedochádzalo k preplácaniu cenovo náročnejších teplých jedál, ako aj, aby nedošlo k príliš veľkému rozdielu medzi skutočne vynaloženými nákladmi (u PO zabezpečujúcich teplé jedlo dodávateľským spôsobom a PO, ktoré pripravujú teplé jedlo vo vlastnej réžii a rozhodnú sa neuplatniť jednotkovú cenu) a jednotkovou cenou (u PO zabezpečujúcich teplé jedlo vo vlastnej réžii).

4.2. Úhrada výdavkov na teplé jedlo na základe jednotkovej ceny

PO, ktoré teplé jedlo pripravujú vo vlastnej réžii, bude RO uhrádzať teplé jedlá na základe jednotkovej ceny, ktorá je stanovená na základe kalkulácie priemerných cien surovín vstupujúcich do výroby teplého jedla vo výške **0,56 €** (podľa bodu 3.3.).

5. Dokumentácia k uplatneniu úhrady výdavkov

5.1. Dokumentácia výdavkov pri nákupe teplých jedál

Správa o poskytnutí teplých jedál so sprievodnými opatreniami.

Faktúra a dodací list preukazujúce nákup teplých jedál (od externej spoločnosti).

Doklad o úhrade faktúry za dodané teplé jedlá (výpis z bankového účtu, výdavkový pokladničný doklad a pod.)

5.2. Dokumentácia výdavkov na základe jednotkovej ceny

Správa o poskytnutí teplých jedál so sprievodnými opatreniami.